

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/125423,Final-VIII-edycji-Ogolnopolskiego-Konkursu-IPN-na-Najlepsza-Audycje-Historyczna-.html>
23.04.2024, 17:25

Finał VIII edycji Ogólnopolskiego Konkursu IPN na Najlepszą Audycję Historyczną Roku - Białystok, 26 listopada 2020

Zapraszamy do zapoznania się z wynikami Ogólnopolskiego Konkursu IPN na Najlepszą Audycję Historyczną Roku

Jury konkursu „Audycja Historyczna Roku” w składzie:

- red. Janina Jankowska
- reż. Arkadiusz Gołębiowski
- red. Jan Ruman
- dr Paweł Skubisz
- dr Dariusz Iwaneczko

przyznało nagrody w następujących kategoriach:

Kategoria „Wydarzenie”

- **Grand Prix Prezesa** (10 tys.)
„Oto człowiek, Henryk Sławik i Jozsef Antall” – film dokumentalny autorstwa Adama Kraśnickiego z TVP Oddział Katowice
Film jest autorskim spojrzeniem na osobowość wybitnych postaci narodu polskiego i węgierskiego, którym przyszło zdawać egzamin z honoru i spolegliwości w swoim życiu w czasach najtrudniejszych – czasach wszelkiej próby... Film realizowany był w Polsce, na Węgrzech, w Izraelu i Austrii.

Kategoria „Losy”

- **Nagroda im. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego** (8 tys.)
„Skazany na zapomnienie Wacław Lipiński” – fabularyzowany dokument autorstwa Marzeny Kumosińskiej z Oddziału IPN w Łodzi (film wyprodukowano dla

TVP Historia, producent wykonawczy: TVP3 Łódź)

Dokument przybliży postać płk. Wacława Lipińskiego – żołnierza, historyka, publicysty, ale przede wszystkim patrioty, który uczestniczył we wszystkich etapach polskiej walki o niepodległość od 1914 roku aż do chwili tragicznej śmierci w stalinowskim więzieniu we Wronkach 4 kwietnia 1949 roku.

Kategoria „Historia Regionalna”

- **Nagroda Dyrektora Oddziału IPN w Białymstoku (5 tys.)**

„**Śpiewajcie wolność**” – audycja autorstwa Katarzyny Michałak z Polskiego Radia Lublin

Audycja opowiada o wystąpieniu w 1985 roku na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ikony amerykańskiego folku, obrończyni praw człowieka – Joan Baez. Jak sama później mówiła, „był to najszybciej zorganizowany koncert w jej karierze”. Wydarzenie to zostało niedawno przypomniane w facebookowym poście przez dziennikarza Waldemara Sulisza i uruchomiło lawinę pozytywnych reakcji oraz wspomnień. Okazuje się, że kulisy organizacji koncertu są dość niezwykle, a samo wydarzenie staje się pretekstem do opowiedzenia o nastrojach społecznych w trudnym dla Polski czasie – cztery lata po wprowadzeniu stanu wojennego i cztery lata przed odzyskaniem wolności. Audycja uświadamia również, jak ważną rolę w okresie PRL-u pełnił Katolicki Uniwersytet Lubelski.

Wyróżnienia specjalne (3 tys.)

- **„Stefan Starzyński - śledztwo umorzono”** – film dokumentalny

fabularyzowany autorstwa Hanny Zofii Etemadi ze Stowarzyszenia Kulturalnego „Bliżej Tradycji i Kultury”

Autorka prześledziła kolejne śledztwa w sprawie losów prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego: zarówno I etap trwający od 1969 do 1972 roku zakończony zawieszeniem postępowania, jak i etap II podjęty przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie w lipcu 2005 roku i zakończony postanowieniem o umorzeniu we wrześniu 2014 roku. Film nawiązuje też do obrony Warszawy w 1939 roku i pierwszych dni pracy prezydenta i zarządu miasta pod niemieckim nadzorem. Kolejną część filmu to aresztowanie (zeznania świadków) i pobyt Stefana Starzyńskiego w więzieniu na Daniłowiczowskiej i na Pawiaku do momentu wywiezienia w okolicy Świąt Bożego Narodzenia przez gestapo w nieznanym kierunku. Kluczowa część dokumentu to relacja żmudnej pracy dochodzeniowej prok. Małgorzaty Kuźniar-Ploty, sprawdzenie wiarygodności 8 hipotez dotyczących losów prezydenta do jego śmierci. W 21 tomach akt zawarte są zarówno zeznania świadków, jak i wyniki kwerendy w Polsce i w Niemczech, wreszcie ostateczne wnioski i uzasadnienie postanowienia o umorzeniu. W toku narracji znajdują się wypowiedzi historyków polskich i niemieckich. Elementy biograficzne to zarys sylwetki bohaterskiego prezydenta, patrioty i żołnierza. Tło filmu to Warszawa z

epoki, więzienia hitlerowskie i obozy koncentracyjne, a także węzłowe wydarzenia historyczne omawianego okresu.

- **„Zagubieni bohaterowie”** audycja, autorstwa Anny Rębas i Stefana Kotiuka z Radia Gdańsk

Na Westerplatte archeolodzy od kilku lat odnajdują szkielety polskich żołnierzy broniących skrawka ziemi polskiej z 1939 roku na terenie składnicy tranzytowo-wojskowej. Jesienią ubiegłego roku znaleziono w jamach grobowych aż 9 szkieletów polskich żołnierzy. Atak sił niemieckich trwał 7 dni. Nie wszystkich którzy polegli udało się odnaleźć zaraz po wojnie. Teraz po 80 latach od zakończenia wojny odnajdywane szkielety wydają się być problemem dla władz miasta. Przez ostatnie 30 lat nikt nie próbował odnaleźć tych osób, i godnie ich pochować. Nikt nie próbował prowadzić badań archeologicznych w tym miejscu. Władze Gdańska zakazały tych badań na polu bitewnym już dwa lata temu. Na historyków i archeologów nakładane są kary za nielegalne zajmowanie terenu. Obecnie szczątki badają naukowcy z Zakładu Medycyny Sądowej w Szczecinie. Trwa ich identyfikacja genetyczna.

Wyróżnienie za specjalne wartości poznawcze audycji (3 tys.)

- **„Kurierzy”** – reportaż, autorstwa Cezarego Galka z Radia Zachód
W polskich Tatrach i na Słowacji przez ponad 10 lat działa się historia szerzej nieznana, której ślady pojawiły się do tej pory tylko w nielicznych publikacjach. Po latach nie jest też tajemnicą, że osobiście wspierał te działania Jan Paweł II. Wielu późniejszych kurierów wspomina, że zachętą były dla nich słowa Papieża-Polaka skierowane do Słowaków w Nowym Targu podczas pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny i przeżycia poprzedników – legendarnych kurierów tatrzańskich z czasów II wojny światowej. Od papieskich słów do upadku komunizmu w 1989 roku przez Polskę, a szczególnie Tatry, wiodły tajne szlaki przerzutu wydawnictw religijnych w języku słowackim z Europy Zachodniej dla zniewolonego, podziemnego Kościoła na Słowacji. Młodzi ludzie w plecakach wynosili wysoko w góry Pismo Święte, katechizmy i filmy, książki religijne, a także Kartę Praw Człowieka, która dla zdominowanego przez komunistów narodu była zupełnie czymś nowym. Przekazywali to zaufanym Słowakom, którzy w razie wpadki ryzykowali długoletnie więzienie albo pobyt w obozach pracy i wykluczenie z życia społecznego. W roku 1990 do wolnej już wtedy Czechosłowacji z pierwszą pielgrzymką przyjechał Jan Paweł II. W ten sposób też tajna działalność polskich kurierów symbolicznie została zakończona. W reportażu „Kurierzy” przypominamy historię trzech tajnych grup działających w Tatrach i na Podhalu, dla których wspólnym „kontaktem operacyjnym” był zakonnik – dominikanin ojciec Leonard, przez lata gospodarz sanktuarium Matki Boskiej Królowej Tatr na Wiktorówkach poniżej Rusinowej Polany.

Gratulujemy zwycięzcom !!!